

STORITVE TOLMAČENJA TUJCEV V SLOVENIJI

Pojasnilo DURS, št. 42105-158/2007, 27. 7. 2007

Državni organ bo organiziral konferenco v Sloveniji. Z angleško agencijo, ki novači tolmače, bo sklenil pogodbo, v kateri bo dogovorjeno, da angleška agencija pošlje tolmače z angleško-francosko kombinacijo. V pogodbi bodo poleg storitev tolmačenja zaračunana tudi prenočišča, dnevnice, potni stroški, nastanitve ... Državni organ ni zavezanec za DDV. Udeležbe na konferenci ne bo treba plačati in tudi državni organ izvedbe te konference ne bo zaračunal nikomur. V nadaljevanju pojasnjujemo:

V skladu z Zakonom o davku na dodano vrednost – ZDDV-1 (Uradni list RS, št. 117/06 in 52/07) je kraj obdavčitve storitev tolmačev, ki bodo prevajali za državni organ, ki ni davčni zavezanec za DDV, na konferenci v Sloveniji, Velika Britanija.

Po splošnem pravilu se kraj opravljanja storitev določa glede na sedež davčnega zavezanca, ki opravi storitev (24. člen ZDDV-1). Pravilo, da je storitev obdavčena po sedežu dejavnosti izvajalca storitve, ni glavno pravilo. Če storitve ni mogoče uvrstiti med storitve iz 25. do 30. člena ZDDV-1, se uporabi 24. člen ZDDV-1. Posebna pravila so med drugim določena za določitev kraja opravljanja storitev s področja kulture, umetnosti, znanosti, izobraževanja, športa, zabavnih in podobnih prireditev, vključno z dejavnostmi organizatorjev teh storitev. ZDDV-1 namreč v prvem odstavku 28. člena določa, da je kraj opravljanja teh storitev kraj, kjer so storitve dejansko opravljene. Za določene druge storitve, naštet v 29. členu ZDDV-1, med katere spadajo tudi storitve tolmačev, pa se uporabi načelo obrnjene davčne obveznosti.

Tako so torej storitve lahko obdavčene po naročniku storitev, po kraju dejansko opravljene storitve ali pa po izvajalcu storitve.

1. Obdavčitev po naročniku storitve ali po izvajalcu storitve

Za storitve iz 29. člena ZDDV-1 se za kraj opravljanja storitev šteje kraj, kjer ima naročnik sedež svoje dejavnosti ali ima stalno poslovno enoto, za katero se opravi storitev, ali če tak kraj ne obstaja, kraj, kjer ima stalno prebivališče ali običajno prebiva, če se te storitve opravijo za naročnika s sedežem zunaj Skupnosti ali za davčnega zavezanca s sedežem v Skupnosti, vendar ne v isti državi, v kateri ima izvajalec sedež.

Da bi se torej uporabila določba 29. člena ZDDV-1, bi moral biti v konkretnem primeru naročnik storitve davčni zavezanec s sedežem v Skupnosti.

Kdo je davčni zavezanec, določa 5. člen ZDDV-1. V skladu s petim odstavkom 5. člena ZDDV-1 se državni organi in organizacije, organi lokalnih skupnosti ter druge osebe javnega prava ne štejejo za davčne zavezance v zvezi z dejavnostmi ali transakcijami, ki jih opravljajo kot organi oblasti, tudi če pobirajo takse, prispevke in druge dajatve ter plačila v zvezi s temi dejavnostmi ali transakcijami. Pri opravljanju dejavnosti ali transakcij pa se štejejo za davčne zavezance v zvezi s temi dejavnostmi ali transakcijami, če bi njihova obravnava, kot da niso davčni zavezanci, povzročila precejšnje izkrivljanje konkurence.

Glede na okoliščine primera je očitno, da državni organ ne naroča storitve kot davčni zavezanec v zvezi z dejavnostmi, ki bi pomenile dejavnost v smislu 5. člena ZDDV-1.

Storitve tolmačev, ki se bodo opravile na omenjeni mednarodni konferenci za naročnika, bi morale biti glede na 29. člen ZDDV-1 sicer obdavčene po prejemniku storitve, vendar pa, kot je že navedeno, državni organ v skladu s petim odstavkom 5. člena ZDDV-1 ni davčni zavezanec, zato za obdavčitev v konkretnem primeru veljajo določbe 24. člena

ZDDV-1 in so storitve tolmačev obdavčene po sedežu davčnega zavezanca, ki opravi storitev (torej po angleški zakonodaji).

2. Obdavčitev po kraju opravljene storitve

Storitve tolmačenja bi bile obdavčene po prvem odstavku točke a 28. člena ZDDV-1, torej po kraju, kjer so dejansko opravljene, če bi jih glede na pogodbo davčni zavezanec zaračunal kot del storitev s področja izobraževanja ali znanosti.

Prvi odstavek 28. člena ZDDV-1 je enak 52. členu Direktive Sveta 2006/112/ES (UL L št. 347 z dne 11. 12. 2006, str. 1–118) (v nadaljnjem besedilu: direktiva 112), katerega namen je, vzpostaviti poseben sistem za storitve, opravljene med davčnimi zavezanci, pri katerih so stroški storitev vključeni v ceno blaga oziroma storitve. Zakonodajalec Skupnosti je dejansko upošteval, da je treba, če dobavitelj opravi storitve v državi, v kateri so te storitve dejansko izvedene, in organizator prireditve zaračuna DDV končnemu potrošniku v isti državi, DDV, ki je bil zaračunan na podlagi vseh storitev, katerih stroški so vključeni v ceno celovite storitve, ki jo je plačal potrošnik, plačati tej državi in ne tisti, v kateri ima dobavitelj sedež ekonomske dejavnosti (sodba Sodišča Evropskih skupnosti C-114/05 (Gillan Beach Ltd)). Pri razlagi določbe prava Skupnosti je treba upoštevati ne le njeno besedilo, temveč tudi njen kontekst in cilje, ki jih uresničuje ureditev, katere del je ta določba.

Ob upoštevanju cilja, ki ga uresničuje zakonodajalec Skupnosti in poskuša določiti kraj obdavčljivih transakcij v državi članici, na katere ozemlju se storitve dejansko opravijo, ne glede na to, kje ima dobavitelj sedež, je treba dejavnost obravnavati kot podobno v smislu točke a 52. člena direktive 112, če vključuje značilnosti, ki so prisotne tudi v drugih kategorijah dejavnosti, naštetih v tej določbi, in ki glede na ta cilj utemeljujejo, da bi te dejavnosti morale biti zajete v navedeni določbi. Skupne značilnosti, predstavljene v različnih kategorijah storitev, določenih točki a 52. člena direktive 112, izhajajo iz zapletenosti storitev, ki vključujejo več storitev, in iz dejstva, da se navedene storitve običajno dobavijo več prejemnikom storitev, namreč vsem osebam, ki iz različnih razlogov sodelujejo pri dejavnostih s področja kulture, umetnosti, športa, znanosti, izobraževanja ali zabavnih prireditev. Te različne vrste storitev imajo skupno značilnost, da se na splošno zagotavljajo ob posameznem dogodku, in je kraj, kjer se te storitve dejansko opravijo, načeloma preprosto določiti, saj ti dogodki potekajo na določenem kraju.

Glede na to, da gre v konkretnem primeru samo za prejete storitve tolmačev, ki se ne bodo nikomur zaračunale, ampak je državni organ končni porabnik, po slovenski zakonodaji ne pride do uporabe prvega odstavka 28. člena ZDDV-1, temveč do uporabe 24. člena ZDDV-1.

Naj na koncu še opozorimo, da sicer velika večina držav članic storitve tolmačenja, prav tako kot Slovenija, uvršča v točko c prvega odstavka 56. člena direktive 112 (29. člen v ZDDV-1), ne pa vse. Tako bi se lahko zgodilo, da bi davčni zavezanec, ki bi ravnal v skladu s svojo zakonodajo, sklepal, da so storitve tolmačenja obdavčene po kraju dejansko opravljene storitve ter se tako prepoznal za DDV v Sloveniji. V takem primeru pa bi bil naročniku zaračunan slovenski DDV.